

обмеження свободи особи є засобом досягнення основної мети цього злочину – спонукання родичів затриманого, державної або іншої установи, підприємства чи організації, фізичної або службової особи до вчинення чи утримання від вчинення будь-якої дії як умови звільнення заручника. Тому не цілком обґрунтованою є точка зору авторів, які стверджують, що додатковим об'єктом захоплення заручників є суспільні відносини, що забезпечують безпеку життя або здоров'я особи [10, с. 551]. У результаті вчинення злочину, передбаченого ч. 1 ст. 147 КК України, життю і здоров'ю потерпілих небезпека може і не загрожувати, однак право людини на свободу порушується завжди, в іншому випадку не може йти мови про цей склад злочину.

Тому додатковим об'єктом злочину при захопленні заручника є охоронювані кримінальним законом суспільні відносини, що становлять свободу, під якою розуміється не тільки свобода переміщення людини, але й свобода поведінки, що виключає фізичний примус. Факультативними об'єктами є життя і здоров'я особи (за винятком деяких кваліфікуючих ознак), а також відносини права власності.

Список бібліографічних посилань

1. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / за ред. М. Потебенька, В. Гончаренка. Київ : Форум, 2001. 393 с.
2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника. М. І. Хавронюка. Київ : Каннон ; А.С.К., 2001. 1104 с.
3. Коржанський М. Науковий коментар Кримінального кодексу України. Київ : Атака ; Академія, 2001. 656 с.
4. Габилова Г. Отграничение похищения человека от захвата заложников. Законность. 2002. № 11. С. 49–51.
5. Бауськов Д. Отграничение насильственного похищения человека от захвата заложников. Уголовное право. 2003. № 2. С. 13–14.
6. Нуркаева Т. Преступления против свободы и личной неприкосновенности и их место в системе Особенной части УК РФ. Уголовное право. 2003. № 2. С. 55–56.
7. Бриллиантов В. Похищение человека или захват заложника? Российская юстиция. 1999. № 6. С. 43.
8. Михаль О. Вопросы квалификации незаконного лишения свободы, похищения человека и захвата заложников. Уголовное право. 2003. № 4. С. 48–50.
9. Комиссаров В. В. Захват заложников: происхождение нормы, вопросы совершенствования. Законность. 1995. № 3. С. 42–46.
10. Уголовное право. Часть Общая. Часть Особенная : учеб. / О. В. Бобылев, С. В. Бородин, С. С. Босхолов и др. ; под общ. ред. Л. Д. Гаухмана, Л. М. Колодкина, С. В. Максимова. М. : Юриспруденция, 1999. 784 с.

Одержано 11.03.2019

УДК 343.97

Станіслав Григорович ПОЛІЩУК,

курсант 3 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Михайло Ігоревич ФІАЛКА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СУЧАСНИХ ФАКТОРІВ, ЩО ОБУМОВЛЮЮТЬ БАНДИТИЗМ В УКРАЇНІ

Бандитизм в усьому своєму вигляді завдає шкоди громадській безпеці, створює загрозу життю та здоров'ю людей, власності, ефективній діяльності підприємств, що є недопустимим явищем для нашої держави, яка перебуває на порозі великих змін, адже дані прояви злочинності носять у собі рівень великої небезпечності та шкідливості, і здатні дестабілізувати ситуацію

у країні. Поява нових факторів у зв'язку з нестабільними економічними, політичними, соціальними аспектами, вимагає дослідження причинно-умовного комплексу існування злочинів пов'язаних з бандитизмом [1, с. 85].

Аби з'ясувати причину існування всіх злочинів, потрібно розуміти які загальні фактори підштовхують людей до вчинення злочинів, сприяють підвищенню кримінальній мотивації. Варто визначити антисупільну спрямованість як причину злочину та криміногенну ситуацію. До антисупільної спрямованості слід віднести, низький рівень вихованості населення, соціальну нерівність, правовий нігілізм громадян, викривленні ціннісні орієнтації, відсутність моральних цінностей, маргінальний спосіб життя.

До криміногенної ситуації, як причини злочину, необхідно віднести, сприятливі зовнішні обставини, що полегшують виконання задуму, тобто велика кількість занедбаних недобудов, тупиків, завулків з поганим освітленням, не оснащеність найбільш криміногенних місць засобами відеоспостереження, слабкий контроль правоохоронних органів [2, с. 105].

Не відносячи до жодної категорії, хотілося окремо виокремити такі причини, як не належне виховання засуджених в місцях позбавлення волі, після відбуття покарання злочинці знову починають свій шлях кримінального життя, нехтуючи нормами моралі та суспільної етики, все через їх непристосованість, дезадаптацію, відсутність можливості швидкого працевлаштування після звільнення з місць позбавлення волі, та збройний конфлікт на території України, користуючись не належним наглядом з боку правоохоронців, процвітає «Чорний ринок» зброї, який є головним джерелом озброєння криміналітету.

Переходячи до основних факторів, що сприяють злочинній діяльності пов'язаної з організацією злочинних угруповань слід почати із, неорганізованості дозвілля, диспропорції економічного розвитку, низького авторитету правоохоронних органів, слабого виховання молоді, популяризації злочинного життя, безробіття, висока ціна на необхідні потреби для комфортного існування [3, с. 133].

Своє місце у переліку факторів вчинення злочинів пов'язаних з організацією озброєної банди, займають і наркотики. Без заперечень наркотики можна називати однією із глобальних проблем людства, ця проблема не оминула і Україну, до речі нещодавно в Полтавській області було викрито потужну лабораторію, та вилучено наркотиків на рекордну для України суму – 35 мільйонів гривень, все через вигідне географічне положення для транспортування наркотичних засобів до інших країн, що робить нашу країну фактично джерелом збагачення криміналітету [4].

Факторами, що обумовлюють бандитизм, є і неефективність боротьби правоохоронних органів, низький рівень професіоналізму деяких працівників, оцінка роботи оперативних підрозділів за кількісними показниками (кількість встановлених осіб, що вчинили злочин), недосконалість методики щодо виявлення злочинів.

Як зазначив О. А. Мартиненко, ніяк не вдається позбутися радянського підходу оцінювання ефективності роботи органів досудового слідства, на підставі статистичних показників реєстрації та розкриття злочинів, у гонитві за показниками обліково-реєстраційні підрозділи ігноруючи всі норми процесуального законодавства, мало не змушені приховувати від обліку корисливі насильницькі злочини, приймати незаконні рішення про відмову в порушенні кримінальних справ, щодо злочинів, вчинених в умовах неочевидності, фальсифікувати звітність, постійні викривлення в статистичних даних, не дає можливості побачити реальну картину кількості вчинених злочинів [5, с. 305].

Однією з умов існування бандитизму є зниження ролі громадськості в протидії злочинності; відставання форм, і методів роботи. На жаль, на сьогодні в суспільстві склалося враження, що ці проблеми їх не стосуються. Після розпаду колишнього СРСР громадяни стали жити відокремлено та не втручаються в події, які відбуваються навколо їх. Зневіра їх у правоохоронні органи, боязнь за можливу помсту з боку членів організованих злочинних угруповань, призвело до того, що в разі вчинення злочинів з ознаками організованої групи, громадяни ухиляються від зустрічей із правоохоронцями, і тим паче добровільно не дають інформацію за фактом вчинення цих злочинів.

Навіювання підліткам романтичності кримінального життя, через серіали, інтернет, що сприяє масовій популяризації кримінального жаргону в кругах підлітків, призводить до того, що замість навчання в школі, ефективного розвитку, підлітки у своїй життєдіяльності починають активно наслідувати своїх умовно поставлених авторитетів з фільмів чи з реального життя.

Виникає жага швидкої наживи, нехтуючи тими правилами якими їх вчили батьки, починаються перші проступки які в подальшому переростають у тяжкі злочини, після чого особа відбувши покарання в межах позбавлення волі, увібравши в себе всі тонкощі кримінального світу, в банальному сенсі стає завербованою, та займається пропагандою злочинності, у своїх дружніх кругах, що призводить до створення банд, злочинних організацій, терористичних організацій. Аби, збагатитись, відчутти той смак кримінального життя, відчутти владу в своїх руках.

Слід зазначити, що сприятливими умовами для бандитизму, формування незаконних злочинних утворень (банд, злочинних організацій, не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань) впливають такі чинники:

- хвиля беззаконня;
- слабкий нагляд оперативними підрозділами Національної поліції, за особами які схильні до об'єднання у злочинні організації, банди, особами які відбули покарання за схожі злочини у сфері злочинів проти громадської безпеки;
- недбале зберігання вогнепальної зброї власниками;
- прогалини в роботі СБУ та Національної поліції;
- «Чорний ринок» зброї на територіях проведення ООС.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що сьогодні Україна робить все можливе, аби наблизитись до тих європейських цінностей, до того спокою який панує в країнах з економічною стабільністю, з високим рівнем соціальної сфери. В свою чергу, населення повинно усвідомлювати всю шкідливість злочинів, необхідність викорінення злочинності з терен України.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінологія. Загальна та Особлива частини : підручник / В. В. Голіна, О. Г. Кальман, О. В. Лисодєд та ін. ; за ред. І. М. Даньшина. Харків, 2003. 352 с.
2. Курс кримінології. Загальна частина : підручник : у 2 кн. / О. М. Джужа, О. Г. Кулик, П. П. Михайленко та ін. ; за заг. ред. О. М. Джужи. Київ : Юрінком Інтер, 2001. Кн. 1. 354 с.
3. Кудрявцев В. Н. Генезис преступления. Опыт криминологического моделирования : учеб. пособие. М. : Инфра-М, 1998. 216 с.
4. Правоохоронці вилучили партію метадону на понад 35 мільйонів гривень. Національна поліція України. Полтавська область : сайт. URL: <https://pl.npu.gov.ua/news/narkozlochini/pravoohoronczii-viluchili-partiyu-metadonu-na-ponad-35-miljoniv-griven/> (дата звернення: 10.03.2019).
5. Мартиненко О. А. Детерминация и предупреждение преступности среди персонала органов внутренних дел Украины : моногр. Харьков : Харьков. нац. ун-т внутр. дел, 2005. 496 с.

Одержано 12.03.2019

УДК 343.85(477)

Ірина Сергіївна ПОЛЮГА,

студентка 5 курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого (м. Харків)

Науковий керівник:

Григорій Сергійович КРАЙНИК,

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри кримінального права № 1
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Харків)

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ЩОДО НЕДБАЛОГО І НЕЗАКОННОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ ТА БОЙОВИМИ ПРИПАСАМИ

На підставі аналізу повідомлень, що мають місце у засобах масової інформації та повідомлень з боку представників правоохоронних та інших державних органів, можна зробити висновок, що спостерігається стійка тенденція протиправного використання вогнепальної зброї, як з боку осіб, які мають право на володіння такими предметами, так і з боку осіб, які не мають відповідного права. Використання вогнепальної зброї відбувається при побутових конфліктах,